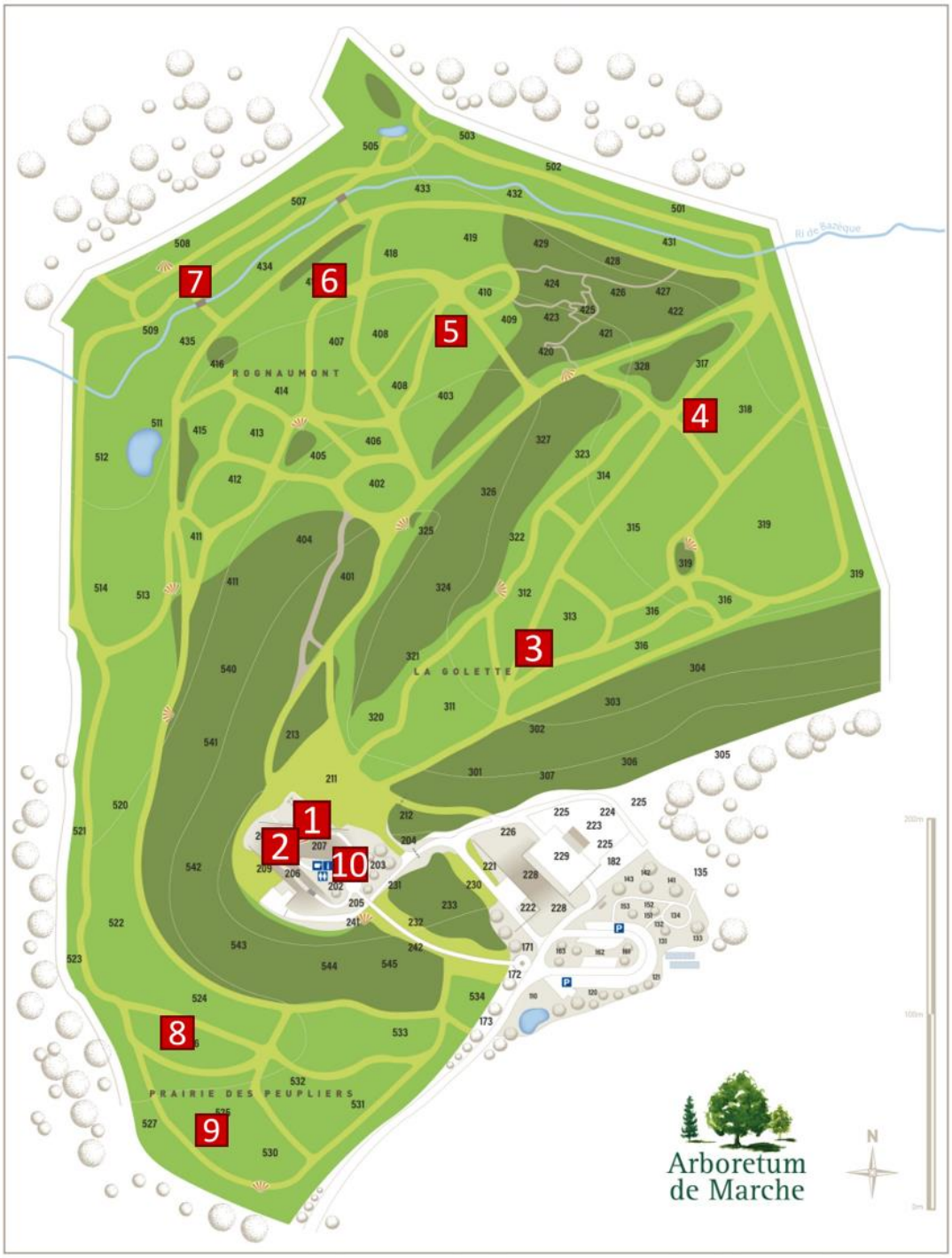
Arboretum de Marche

Beste bezoeker,

De regen blijft voorlopig grotendeels uit maar de nachten worden frisser, de dagen korter en ’s ochtends ligt er vaker dauw. Dat zijn de startsignalen van de herfst, waarna de bladeren langzaam hun warme herfstkleuren aannemen. Voor een Arboretum is dit jaarlijks een moment om naar uit te kijken. Om volop te kunnen genieten van de kleurenpracht, moeten de bladeren natuurlijk nog wel aan de bomen hangen. Sommige planten hebben hun bladeren immers al laten vallen om zich te beschermen tegen het watertekort waarmee ze de voorbije zomer te kampen kregen. De milde temperaturen nodigen uit om eropuit te trekken en deze natuurlijke schatten zelf te ontdekken. Laten we dus volop genieten van dit seizoen!

Haal het meeste uit je wandeling door de 10 bezienswaardigheden te bezoeken. Op onderstaande kaart vind je hun locatie en een woordje uitleg vind je op de achterzijde. Om de geselecteerde planten en plaatsen gemakkelijk terug te vinden op het terrein kregen ze rode nummerbordjes van 1 tot 10. Veel ontdekkingsplezier! Indien nodig zijn we bereikbaar via **+32 490 46 05 09**.

1: Uitkijkpunt vanop het dak: Vanaf dit uitkijkpunt kan je het panorama van de Famenne bewonderen. Je staat hier op de top van een lang kalksteenmassief (de zogenaamde Calestienne) dat uitkijkt over een depressie die is uitgesleten in de schistlagen van de Famenne. Deze rotsen werden in de loop der tijd (gedurende 350 miljoen jaar) uitgesleten en vervolgens weggespoeld, waardoor de typische valleien van de Famenne ontstonden.

2: *Begonia* 'Torsa': De patio is een schaduwrijke en koele plek. Ook onder zo'n omstandigheden is het mogelijk om een mooie tuin aan te leggen. *Begonia* 'Torsa' is een mooie plant die in het najaar bloeit. Kijk ook eens naar de grote, ovale bladeren met hun langgerekte hartvorm en middelgroene kleur. Deze *Begonia* is een kruising tussen *Begonia grandis* en een niet-geïdentificeerde Himalayasoort. *Begonia grandis* is de enige begoniasoort die bestand is tegen strenge vorst wanneer ze in volle grond groeit.

3: *Acer tsinglingense*: Een vrij zeldzame Esdoorn in botanische tuinen in het Westen. De soort vond ongeveer dertig jaar geleden zijn weg naar botanische collecties. In 1995 werden zaden, verzameld tijdens een expeditie in de Chinese provincie Gansu, naar Noord-Amerika gebracht. Deze kleine boom kan tot 10 meter hoog worden en is afkomstig uit de berggebieden van de Chinese provincies Shaanxi, Henan en Gansu, in het noordelijke deel van Centraal-China. Daar groeit hij op hoogtes tussen 1.200 en 1.500 meter.

4: *Sorbus ulleungensis* 'Olympic Flame': Een prachtige Lijsterbes gekend voor zijn mooie, intens oranjerode tot rode herfstverkleuring. De schoonheid wordt extra benadrukt door de oneven geveerde bladeren die bestaan uit 15 tot 17 zeer lange smalle deelblaadjes en die de boom een elegante uitstraling geven. Het zaad waaruit 'Dodong' werd geselecteerd, werd in 1976 door een Zweeds-Deense expeditie verzameld op het Koreaanse eiland Ulleungdo. Dodong is de naam van de haven van dit eiland.

5: *Zelkova abelicea*: Deze boom werd pas in 2025 aan onze collectie toegevoegd. Dat kan je afleiden uit zijn accessienummer, dat begint met '25'. Het gaat om een kleine, zeer zeldzame en bedreigde boomsoort die endemisch is op Kreta (dat betekent dat de soort uitsluitend op Kreta voorkomt). Endemische soorten zijn vaak zeldzaam, al geldt dat niet altijd. Dat komt doordat ze meestal slechts in een beperkt gebied voorkomen en specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Ook deze boomsoort heeft het lastig met langdurige droogte en bosbranden , veroorzaakt door de klimaatverandering. Toch zou deze soort bij ons goed kunnen gedijen door te profiteren van de veranderende omstandigheden.

6: *Crataegus mexicana*: Meidoorns, waarvan de twee belangrijkste inheemse soorten (*C. monogyna* en *C. laevigata*) reeds spontaan aanwezig zijn in het Arboretum, zullen geleidelijk aan vaker voorkomen in de collectie. We hebben ze voornamelijk in dit gedeelte van het Arboretum aangeplant, gegroepeerd per werelddeel van herkomst. Je bevindt je nu in het perk dat het centrale deel van de Verenigde Staten vertegenwoordigt. Net als *Sorbus* (Lijsterbes) en *Malus* (Appel) behoort het geslacht *Crataegus* tot de Rosaceae familie. Hier zien we een uitheemse Meidoorn (*C. mexicana*) en een inheemse Meidoorn (*C.* monogyna) mooi naast elkaar. *C. mexicana*, de Mexicaanse meidoorn, produceert grote, geparfumeerde gele vruchten die vrij lang aan de boom blijven. Deze soort speelt een belangrijke rol in de Mexicaanse cultuur en keuken. De vruchten worden gebruikt bij traditionele feesten: in november om altaren te versieren tijdens de Dag van de Doden en in december voor de kerstpunch en als vulling voor piñata's. In de lokale keuken worden de vruchten op verschillende manieren gebruikt. Ze worden er Tejocote genoemd. Die naam is afgeleid van *texocotl*, een Nahuatl-woord dat 'zure steen' betekent. Nahuatl is een taal die in Mexico en andere delen van Midden-Amerika wordt gesproken. Als je straks nog even tijd hebt, breng dan zeker een bezoekje aan de cultivar 'Stipulacea' op de parking, vlak bij de busplaatsen. Deze plant draagt bijzonder veel vruchten. Raap gerust een vrucht op die op de grond ligt en ontdek zelf de bijzondere geur.

7: *Quercus buckleyi* 'Dazzling Red': De Texas Red Oak geniet in de gelijknamige Amerikaanse staat bijna een cultstatus. Deze boom is bijzonder geliefd vanwege zijn compacte formaat, zijn grote droogteresistentie en zijn vermogen om goed te groeien op kalkrijke bodems. Ook als sierboom heeft hij heel wat te bieden. In de herfst krijgt hij een bijzonder intense en standvastige herfstverkleuring, met tinten die variëren van bordeauxrood tot felrood. Hij is dan ook een vaste waarde bij onafhankelijke boomkwekerijen en bijzonder geschikt voor de groeiomstandigheden in het westen van Texas. Tegen het einde van november kleurt de boom prachtig rood. Deze soort heeft bovendien een marcescent blad: de bladeren verdrogen maar vallen pas af bij het uitlopen van het nieuwe loof in het voorjaar. De cultivar die je hier ziet, 'Dazzling Red', werd speciaal geselecteerd omwille van zijn spectaculaire herfstkleuren.

8: *Fraxinus americana* 'Autumn Purple': De Amerikaanse es werd in 1720 geïntroduceerd in Europa. In Amerika heet hij White ash omdat de onderkant van het blad bleek behaard is. Bij ons wordt hij niet zo groot maar in het oosten van de VS kan hij tot 40 m hoog worden. De Amerikaanse es is tweehuizig wat wil zeggen dat de mannelijke en vrouwelijke bloemen op aparte bomen staan. De cultivars die in steden gebruikt worden zijn meestal mannelijk want die zaaien niet uit. 'Autumn Purple' is zo'n mannelijke cultivar met een mooie, bronspaarse tot oranjerode herfstkleur. De boom verkleurt en verliest zijn bladeren al vroeg in oktober.

9: *Quercus coccinea*: Coccinea betekent 'rood' en verwijst naar de rode bladkleur van deze Eik in de herfst. In het Nederlands heet hij toepasselijk Scharlaken eik (scharlaken is een menging van rood en oranje). Hij behoudt zijn herfstkleuren vrij lang (zes tot acht weken), maar een vroege vorst kan dit spektakel wel verkorten. Deze Eik kan 25 m hoog worden en kan op minder vruchtbare grond groeien dan andere Amerikaanse eikensoorten. Hij komt oorspronkelijk uit Noord-Amerika en werd in de 17e eeuw bij ons geïntroduceerd. De bladeren lijken een beetje op die van de Amerikaanse eik (*Q. rubra*) of de Moeraseik (*Q. palustris*), waarmee hij dan ook soms verward wordt.

10: *Eragrostis spectabilis*: Dit kleine siergras is afkomstig uit Noord-Amerika. Met zijn bescheiden gestalte, losse groeiwijze en fijne bladeren oogt het eerder onopvallend. Aan het einde van de zomer verrast het echter met een prachtige, luchtige bloei. Bewonder de paarsroze aartjes die sierlijk boven het fijne blad uitsteken.